

Mr. 17.

Brasovu,

28. Februarie 1861.

Gazet'a esse regulat[u] de 2 ori, si
F[ie]ea un'a data pe se[ptem]mana, ad
Mercurea si Sambet'a.
Pre[ci]ul loru este pe 1 anu 10 f.
pe diu[m]etate anu 5 f. austr. inla-
intralu monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. 50 er. pe 1
sem., si 15 fr. pe unu anu. Se pre-
numera la tota postele c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
corespondenti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

GAZETA TRANSSILVAN

Monarchia Austriaca.

Tiparulu si legile de presa.

Авемъ темеis de a kpede, къмъ заче дп интересвъл дп-
трегълвъ постръ пъблікъ читоръ ка,mai вжртоов дп ачестеа тім-
пърі де чеа mai таре крісъ — съ афle фіекаре, към սтъмъ пой-
къ тіпарвлъ ші къ лециле пресел, пептрука съ се штіе кътъ авемъ
съ аштептъмъ атътъ dela пъблічтатеа постръ, кътъ ші dela ті-
пъріреа de кърц.

До леївіс Трансільванієї ка єръ автопошъ пъ се афъ піч о ѿртъ се є де чепскръ превентівъ, се є де леце пеїтров тіпард. Чепокра пъпъ да апвлѣ 1848 се стрѣккросе до єера пострѣ къ дичетішорамъ пытал пе kalea докретелорѣ се є опдо-папцелорѣ; ачеааш апъса тої вѣртосѣ всупра тіпврії ду літва ротъпескъ. Пъпъ кътъ апвлѣ 1835 ажпесесерътъ да атъта, фп кътѣ токта ші кърці де рягъчзне тіпвріте пъпъ атвпчі пе штів de кътеорі, требаа съ се тріштъ спре ревісівне да чепскра гв-берпіаль.

Дéкъ таі търziоръ тіпарвлѣ а таі ұпвієтѣ чеваш, ачеста е де а се тұлғыті пымай да спірітвлѣ вéквлѣ пострѣ, кареле брешким пе пеcімдіе а десройтѣ ұпкътѣвә літба ші kondеівлѣ. — 11 апгіл 1848 о'а прокітматѣ лібертатеа де тіпаръ пептръ тóтъ топархia австриакъ, революціоне ұпсъ пя а лъсатѣ потестъді лецилатіве австріаче тімпѣ де а се окына къ кодіфікареа үнелі де пресъ, кареа съ апере лібертатеа де ачеса че пытітѣ десфръзъ. Dieta Трансильвaniе ұп локѣ де а рѣтъпѣ корпѣ лецилатівѣ, с'а імпровісатѣ пе сінеш ұптр'япѣ конвентѣ, а прокітматѣ үзіпnea ші о'а десъ да Ծыгaria. — Аптр'ячеса о'а прокітматѣ ші лецеа тарціалъ. Din аче'д момента тіпарвлѣ а къзатѣ сыв лецеа сабіеі, кареа таі алеcъ пе кътѣ аж dompitѣ аічі треі сабій, австріакъ, үпгэрбекъ ші русекъ, ера тұлатѣ таі періккабеекътѣ сабіа лігі Damokles

Лп 1849 днпъ конституціонеа din 4. Марців о'а пъвлікатѣші о леце австріакъ de пресъ; тотвіші пе кътв а downitѣ lecea тарціаль, адекъ таї чіпчі ані, тіпарвлѣ а стътвѣ тотві пътві съблідеца остытескъ, еаръ лецеа чівіль а рътасѣ делътвратъ къ то-твілѣ. — Лп 1854 а ешітвѣ альтъ lece de пресъ. Рыгътвѣ пе чіті-торвлѣ съ віневоїескъ а о чіті фп быветівля iпперіалѣ ші ое ва-кътвртвра фптрв тогъ фінна оа. Тотвіші пе мългъ ші престе-ачеа леце ешиа din тімпѣ лп тімпѣ о твідіме таре de opdo-нане поліціенешті, пріп каре тіпарвлѣ се цінеа тотві фп старе-есчепіональ; таї вжртосѣ жърпаделе ерад трактате къ о севе-ріате пе маї аврітъ; еаръ фптрв ачестеа Газета преквіт ічі-зпа пе тогъ фада пътвітвілї. Dela a. 1855 фпнайте Газета ера-фпдаторатъ а традвчѣ тоге кореспондингеле оріціонале фп пем-деште ші але овпюто гъбернія спре ческъ, лукъ каре ера-къратѣ престе пътіацъ фъръ а'ші да чіпева овфіетвлѣ. — Ачестъ пъсечкпе дбрѣ пъпъ фп звілѣ трекватѣ пе тімпвлѣ актівітції се-натвілї iпперіалѣ; пентрвкъ de ші міністрвлѣ Бах къзссе de маї-найте, сістема дпсъ ставерітъ фп зісле лгі рътвсесе маї престе-тогъ таре ші таре.

До diploma din 20. Октомбрe по поці скóтє вреgпb фпцелесъ
пічі ти фавбреа впеi тiшкѣрi таi лiбере а пресеi, пiчі а кввп-
тьрiй сеb diokzoisnii таi песfiите а лякврiлорb пiблiче. Декъ
тотyшi ка de патрb лapнi дпкбче kondеiвлb ni ce поtе тiшка чева
таi iвte шi лiтba ne фtвль пiцiпtelb таi deолегать, ачеста пiчі
декъt по ce фtвльпiль ти пiтереa вреgпb леi, пептвкъ леcea
din a. 1854 еote atъta de elастiкъ, фпцелесъk втордвa паra-
графi ai ei eote atъta de fпdoioсb, фпкъt dspn ачеса полiдia тi

тотъ тіппвлѣ ці ар потеа афла врео віпъ ші прокврорвлѣ de статѣ
те ар траце ла трівпаалѣ кріміналѣ *). Дечі тóгъ лівертатеа
de тіпарѣ ші de ворбіре че пі ое паро къ о аветѣ, с'адатѣ пъпъ
акът пътаі ка din градівъ ші дѣкъ не есте ергатѣ а гъчи, пътаі
ка de пробъ, пепгрѣ ка съ се вѣзъ маі үшордѣ, каре пъпъ үnde
кваетѣ а ое үнтінде үнтре mierzsinеле de тъчере totaлъ, de
лівертате, ші de ліченцъ сеð десфръ ё.

Опіл супт аплекаці а креде, къ ачестъ лібертаре моменталь de тіпарѣ каре ni ce дете ші появъ аічі *Apdea!*, ар пірчеде ка dintр'єнѣ ржавлецѣ въратѣ deadрептвѣ din ачеа леце de тіпарѣ, кареа с'а deкретатѣ *in dieta* Унгарієи totѣ *la 1848* fiindѣ аноші оапкюонатѣ de роцеле.

Ачелъ артикулъ de lege се пытеште алѣ XVIII леа шї констѣ din 45 параграфі, дїнltre карї о самъ спрт фортэ тътържї. Пись ны се квіне а преоккпа опінігпea чїтіторіорѣ, чї таї віне съ репродвчетѣ аїчї §§ ii mai de фрпте, карї факѣ есепца legei впгврещї de пресь.

§ 1. Фіекървя ді есте өртатъ а'ші котвпіка ші лъці ліберъ ідеіле сале пе калеа тіпарылай.

§ 2. Съб комюнікареа пріп тіпарð се дпцелеце: Оріче комюнікъчне, кареа се міжючеште сеъ дп квінте сеъ дп decem-
пірі пріп тіпарð, пріп літографіѣ (тіпарð не пётръ) сеъ пріп съ-
пітвръ (дп метааг), ші а къорð позлікаре се ва фі ші дпче-
пітвръ орі пріп дпппрцире гратіс (дп darð), орі пріп bindepea де
експемпляре.

§ 3. Ачела кареле пе kalea пресеі провóкъ dea дрептвлѣ ла
пътрапеа вреgнє кріме сéё пелевігірї, шї déкъ ачea кріпъ сéё
пелевігірє с'a шї пътрапѣ, се прівеште ка компліче шї се пе-
десенштє d8пъ ясціле церєі.

§ 5. Ачела каре джі бате жокъ de торалітатеа пъблікъ ші релекціосъ ші de datini венерабіте **), се педенсеште къ прін- соаре пъпъ ла үнð апð ші къ о глобъ др бапі пъпъ ла патрз сяте фіорині.

§ 6. Aceea căre țărăță spre desfășarea unui fapte a deplinătatea de stată și învățătura de oarecă coropă a Șpăriei și a legătură de monarhie așezată țărăță țărăță sănătății ofragmatice și a comunității caselor domnitorilor, aceea căre întrările în țărăță sunt bătărea principalei a cunoscătare de autoritatea legală, și căre provoacă și țărăță sănătății la pătrareea de crîșe, se pedepsește cu tempiu de patru ani și cu răboiu de mii de franci.

§ 7. Челѣ каре скріе држврѣтврѣ ѣп контра персопеи Ма-
іестцїї, ѣп контра леїї de epeditate аспра тропгїї рецескѣ,
сѣй каре ватъмъ августа персопъ а рецелгї, се педепсеште къ
тетнцѣ ппнъ ма 6 апѣ шї ѣп бапї ппнъ 3000 фр.

§ 8. Челъ каре ватътъ пе тембріс касети domnіtбре, а фе nedéпсъ de tempiцъ пъпъ ла патръ anі ші дп бапі пъпъ ла doce mil фіоріни.

§ 9. Челъ каре ірігъ спре тврзареа потенцибсъ а пчїл ші а ліпіштеі, як недéпсъ de tempiцъ пъпъ ла 2 anі ші дп бапі пъпъ ла 1000 фр.

§ 10. Каре калютниаъзъ (клеветеште) впѣ официолатъ сѣ ѿ корпоръчне легаль, я пе дѣюсъ де темпіцъ пѣпъ за 2 аи ши баш пѣръ за 1000 фр.

§ 11. Карты калъпніаъ не ѿнъ дереѓъторъ де статъ сеъ о

^{*)} „Bandepep“ a deməstratər ačesta kən maň təllid **§§ 1** fórtə pre
larqə shi prea bine.

**) Datinъ венеравілъ. Ачестъ терминъ аре за душесъ форте слоисткъ, каре се поге аплика орі да че веі вреа.

перебільшувати прін адвокорітатеа публікъ, се недопоєште къ
такожніць публъ я вонъ апъ щі ли воні публъ я 600 фр.

§ 12. Карты калютниаиъ не о персопъ приватъ аре недепоъ де темпцъ пъпъ ла 6 ляпъ ши дн вапи пъпъ ла 300 фр. Тотъ-одатъ е кондамнатъ и диторче аксъторълъ спеселе прочесвълъ, към ши дасна къшепатъ пріп пъблікаре (а калютниел сеъ ти-членъ). —

§ 13. Пентръ винъ de типаръ се неденесеште азторъзъ, дѣкъ ачеста нъ с'ар фаче къпосквтъ, атвнч пе editоръ, дѣкъ нъ с'ар шті пічі ачеста, пе пропrietаръзъ типограfei с'еъ алъ гравяреi.

§ 14. Ціне, къ чељ каре пъблика къ предпци, adicъ не-
фалсіфікате актеле dietei, аже трівнападелорѣ ші але челорѣладте
акторітѣці легале, към ші wedinде лорѣ пъбліче, па поте фі
траесѣ лл ждекатѣ пентра асеменеа пъблікъчнї.

§ 15. Съзъде съдържащ модулът на даден принцип, който е съдържател на всички съдържани в него модули.

§ 16. Щите, към чеъз каре ва къдеа ши а доза бръ ~~ди~~
ачееаш винъ, ~~ди~~ вреште педенса къ житътате таи съсъ декътъ а
Фостъ чеъа динтъръ. —

— Съ архикътъ язаре аминте пъдителъ престе ачешти 16 параграфъ.

§§ 1, 2, 3, 4, 7, 9 ді веї афла таї дн тоате леціле де пресъ але статвріорд констітюціонале тогъ как асеменое. § 5 зnde се педенсескъ ші вътъмъторіл de „datinele венерабіле“ те побе адъче дн періквдъ ші певоїъ, фъръ ка съ штії пептръ че. Каре сънт ачелea datine венерабіле? Челе релечібсе? Нѣтai ачелea сеѣшіи алтеле? ҃онвлъ de екс. портъ барбъ, варъ алтвдъ ны портъ, ҃онвлъ се дитбракъ дыпъ moda поэъ, алтвдъ кът се дитбръка ръстръмощь-съѣ; амъndoі зікъ къ ашea e венерабілъ. Пъ-блічістvдъ сеѣшіи алтъ скрііторъ лаудъ o datinъ, крііткъ пе чесалалть. Челъ къ datina са крііткатъ се ѡпне вътъматъ, те траце ла жв-декать ші чере пептръ тіпe темпіцъ de 8 п 8 an. Ачёста ва съ се зікъ лецо е аостікъ, пе каре съ о поді апліка кътъ веї врео. —

Депъ челе din тъй дозв лин din § 6 тоці ачеia карії пз воръ
спіснea Трансильваниe къ Оугария потъ съ стеа гата ла темпнцъ de
къте 4 anл ши г'лбъ de къте 2000 фр.

§§ ii 10, 11, 12 тө потө адьче саръш дн періквіл фоарте
греß, din какъсъ къ нз с'а датѣ пікъірі дефиніціонеа калътпі еї.
Декъ калътпія яа лецилаторії унгэрі есте ша къ тінчпія, атвичі
пріченемѣші пе днвоімѣші, ка тінчпія вътъштбре de о б р е а
ші періклітъшре de ферічіреа квіва totdeавна съ фіѣ педенсітъ,
дноу днозъ че тъсбръ? Тоте тінчпіе вътъштбре съ фіѣ пе-
денсітъ totд днтр'зпѣ modѣ? Unde се афъ калътпіе сеß
тінчпіе класіфікате? Unde аре Унгарія kondika са пе-
раиль? —

§ 13. Е фортé дрептв. Ап алте леїї de пресъ таї авсо-
дтістіче пептрв ачееаш вінъ кадѣ тої deodatъ сёб педенсъ,
акторвлѣ сёб кореспондентвлѣ, педакторвлѣ, editорвлѣ ші тіо-
графвлѣ. Ап асеменеа касѣ de педакторї жұрналеօրѣ есте таї
ръѣ ка de тої. Еї ны сипт semi-zel, ка съ поѣшті, каре ко-
респондентѣ ле скріе адевърѣ ші каре тіпчевъ. Кѣ дрептвлѣ
есте, ка пептрв крімъ сёб деліктѣ комісѣ нымаі de құтаре авк-
торлѣ сёб кореспондіте, съ фіз педенсітѣ нымаіа честа.

— Дела § 17 първ. па § 29 се включват във вината на престъпленията на пътници и пътници.

§§ ii 30 пънъ la 36 се оконъ къ регионеа кандидатъ
каре се черп dela жърнале. Ачелес жърнале каре есъ не фи-
каре зи сънт даторе a denigne до бапт същ до ипотекъ зече тий
фюрини т. к., челе каре есъ тай de пънне оп!, жътвата същ
5000 фр. т. к.

Мначестеа съмте нз е пічі о пропорціоне. Пептре че съ
денгопъл впѣж жърпаля каре есе пътмаі одатъ сѣш пътмаі de дозъ опі
не септьшпъ, тотъ 5000 фр. ка ші алтвял каре есе спре екс. de
чинчі опі? —

Педенца de bani se трае totdeauna din каждине, каде ако
еарш треббе днтреподѣ.

Ориче пешъръ de жърпалъ тай nainte de a се дупърдї шї
тримите, треба съ се деланъ да прешединте локалъ съб педенъс
de 200 фр. м. к.

Пълът la 500 фр.
Редакториј сеят ръкописеториј ши пептре артиклиј даторати-

тадын алте жүрнәле сейдин көрді (§ 33).
 §§-il 37 пүнъ да 45 санъ деснре ұлғиңшареа тінографийорд
 ші регләзъ реферинца тінографийорд көтре ақторітъціле пәвліче.
 Денъ ачестъ деңе тінографий ұлкъ санъ даторі да көздікке ші
 аныне ұл көпіталь 4000 ф., еаръ ұл алте локтарі але церей күте
 2000 ф. ұлкорд кале пүръ ақын да ера. —

Din acestea se potrăsi cănoanele spălătoare de la cimitirul din
Bucureşti. Acei capi de lemn sunt înscrise în Registrul monumentelor de
istorie și cultură națională.

Към ва таі фі пе віторð, штіе пымаі Dømnezeð; чеса че
пóте преведе орічіне есте, къ маі квржандð опі маі тұрзиð де
кағзінен пы ва скъпа пісі 80лд.

Г. Б.

Брашовъ, 10. Марців п. (Штірі локале.) Світлемъ даторі певнікль, пострѣ din ачестѣ ціпітѣ къ кътева штірі, пе каре пъмал естраордінарія дітвілзель а евенімітсдорфъ чорорѣ марі ші віфорбсе пе фъкбръ ка съ ле атъпітѣ пъпъ актъ. — Ашea дітре ачеле тгіці аѣ dopітѣ съ штіе, дѣкъ лакръріле конферінції національ дела Сібії с'аѣ фъкѣтѣ ші пофорваді къпосквте дітр'впѣ modѣ брекаре с'є п. Фъръ дідоіель с'аѣ фъкѣтѣ ачеста; пептркъ діндаръ а патра zi дѣпъ cocicea депітацилорѣ Dn. протопопѣ ші парохъ Ioanъ Попасъ, кареле прекът е къпосквтѣ дітрецеї націоні, діп totѣ tіmpvla ші ла ~~стѣ~~ окасіоніле с'а девотатѣ къ totвлѣ касеї національ, п'а ~~ліпсітѣ~~ а конкіста пе тої репресентації вісерічелорѣ ротъпешті (кътє 12 dela фіекаре) ла впѣ локѣ ші а фаче съ лі се чітескъ протоколъ оріціналъ. еспліквндссе totъдодатъ ачелea ціпітврі, каре кіарѣ діп конферінції аѣ червтѣ десватері таї дінделюпгате. № се поге опіне къ че феде серібсе ші брешкът детермінате аѣ пріїтітѣ ачеї 32 бървадї дітпіртъшіреа чорорѣ авзітѣ ші дітжашлате. Къ ачеха окасіоне се авзіръ ші гласврі: „Съ пі се тіпърэскъ тóте пептрѣ ка съ ле аветѣ. — Еаръ алції zічеа: Съ се adвne кошна дітрёгъ, adікъ тої капії de famілії карї прічепѣ чева, ка съ лі се спюпъ ші тъмітческъ ла тої, пептрѣ ка съ штіе totѣ отвѣтѣ не афльтѣ. — Ачестеа се дітжашлате пе ла 11. Ianварів п. Де атвічі ші впѣ актъ інтересвлъ, гріжа, девотъжашлатѣ пептрѣ каса компъ а патріеї ші пептрѣ чеха національ а погстрѣ терце креескъндѣ, десволтъндссе ші лътв-ріндхеа. —

Статутите греческія, пептръ а къроръ конфірмара со-
дигатата пегваторијоръ рошъні de аічі аѣ аштентатъ впѣ ширѣ
изнѣгъ de ani (адикъ като дела 1835!) доказите къ треі изнѣ о'аѣ
тримісѣ ду жосѣ конфірмате гата.. Ліпсеште актъ, ка греческія
рошънескѣ извѣстія съ се спомъ la o реорганізацие тоталъ,
de капеа ши аре неапъратъ требаицъ. —

Н е к р о л о г ъ. Компна ші громівлі а передтв 4п 22. Феврарів в. по впвлі din чеі таі зелоші тембріл аі съ. Темъто-рвлі de Dmnezev вътръп'в Васіліе Лачеа с'а тгратѣ dіntre пої ла веҷіпчеле лъкашгі. Ачеістѣ бърбатѣ дікъ а фостѣ впвлі dіntre ачеіа, по каре'лі веі афла свѣскрісѣ 4п totѣ feis'v de місте ші протоколе, по впде а фостѣ ка съ ce dea чева 4п скоп'рі кошпе, філандропіче, naцionalе, школастіче. Вас. Лачеа из фъкксе 4п тіпеределе сале таі твлі школь дектѣтѣ впнь ла чі-тітѣ рошпнеште ші ла свѣскрісѧ пшмелі, діпъ ачееса о парте маре а відсіл сале о а петрекутѣ 4п Бръзла ка пеггцьторѣ 4п компанії къ впѣ пеггцеторѣ твркѣ, о тѣ къ фріка лві D z e ё, decnpre каре бътръп'в постря ворбіа totѣdeasna къ респектѣ. Діпъ валгрі твлі ръпсатвлі с'а ре'пторсѣ къ о старе фрѣтбось ма патріа са, ші аічі 4п Брашовѣ ші а къпсъратѣ касъ 4п че-тате, 4п каре а петрекутѣ къ соціа са твлі зіле вупе фъккенде ші алтора totѣdeasna пшмай віне. Че ві се паре діпсь, къ ток-ша ачеіа, кърорѣ В. Лачеа леа фъккѣ таі маре віне, ла adжп-чіле лві бътръп'це л'а'з адсѣ ла о ліпсъ фбртє греа, decnoind's'в таі де тобъ авереа ші къшвпнде'ї тарі непорочірі. —

Вас. Лачеа дървісе ла къдіреа шкóлелорð 800 фр. ш. к.,
дұасе пе врео треі апі ші ұпгріжіреа къдірій асюра са, ұп каре
тіміш нымаі джесслұ штіе, кътіш а даті din аліз съз пе сәма шкó-
лелорð, пе къндіш ачестеа се афлаш ұп чеа маі din үртъ стріт-
тобе. Кътіш а даті В. Лачеа ла фондуал бісөрічей, кът ші ла
фондуал профессорілорð, пе не есте къпоскетіш ұп үлфре, ачелеаш
ұлпсы пән әд фості пісі одаты пе'псемтітобе. Амб възятіш къ окіі,
кът ръпос. ұп апій ачешті din үртъ ұші търцеа кът амб зіче
дела гүрь ші da — тогт пе сата шкóлелорð. Чі тогте аче-
стетеа фапте але мі Вас. Лачеа оғыт скрісе ұп черіз, аколо
хуңда се айт ші схфлєтхіл съз. —

Фъгърашъ, 10. Марців п. Відьда політікъ дп diotріктувъ
а честа а днчептѣ а десволта о актівітате преа днвакрътоаре.
Бърбаді de о кълтъръ таі дппалътъ къ чеіландъ де кълтъръ таі
тіжлочіе цінѣ днпъ днтиреціврърі сѣтвірі серіосе аснпра стъріл
de фауъ а локрріоръ, ші ашна прегътескъ брешкът по пхблікъ
днпtre алтеле пептъръ реорганісъчнпа оғічіолатълі тѣпічіпалъ аз-
топомъ. Фіреште къ кодцеленеря дп distrіктувъ Фъгърашъ-
лві се побе тіжлочі къ атътѣ таі вшоръ, къ кътѣ къ аїчі din
апропе 70 тиі съфіеге локгіторі авіа 5 тиі потѣ съ фіѣ din че-
делалте дозъ националітълі ale церекъ. Днтр'ачеа дѣкъ пе есте

ертатă а днкей din ыпеле консултъчнă автă ши кă фраци ыпгврă de айчă ши кă алдă (проприетар) din веçпътатă, пî се аратъ о перспективă пăлквть, кăшкъ ыпгврă ып чоле din ыртъ ворă рекв-ваше кăмкъ принципăлă пропорционалăтъци, декъшми есте өртатă а тъ есприма ашea, ла алецереа оғінілорă ши ла тотъ органісъчнăа есте сингврă дрептă ши — тъптиорă. Челă пăднă ыпгврăl de ne айчă аж днчеватă съ прічепъ бине пе рошънă ши съ ырчено а рекваше тогъодатă, кă ел пă кăпсокă віклештвгылă. Пептрă алтеле спірітвă пăционалă се таніфестъ днтр'злă тодă ыбре днвькврьторă, чеа се адевери de апробе пріп днфи-цареа касіпел рошъпештă локале, кареа ып скртă ышă ши фъкă ып кăпштълашă престе 200 фиор., кăмкъ ши цінереа din септънăа трек. а валлăи рошъпескă пептрă шкоделе рошъпештă de атбеле конфесіонă. Ашea се ши кăвіне ып ачестъ патрă а ии Угринă, а ии Padă Negru, а дорă Майлă, Нăдажде, Геци пчл. шч.

Шнї се афъ пăтai днгріжодă, кă пă томă авоа върбацă токта є ажпесă днзестраци кă штінде ізрідиче. Пи венă авеа днп-сь; еаръ de пă, прекът аж венитă din фраци ыпгврă ши о'ш къ-съторітă айчă, ашea ворă венi din рошънă ши пріп късъторів зорă пыне темелів ыпълъ: пептрă віёда социалă ши пептрă чеа днционалă політика. —

П.

Сібіл, 11. Марців с. п. Амă adscenă aminte, кă астъзі съпту токта 12 ană de кăндă амă фэцітă de айчă кă тоцă ып Цера рошъпескă. Домне че маи матері de meditată, че маи історія de скріс! Амă ши че маи префачереа ып тімаврă ши омени! — Ех пă крэзă ка съ се маи погъ ро'вторче ачелеаш тімаврă ып токта кă ачелеаш днпредіврьтă. — — — Не айчă се факъ тареа днпчекърь de o апропіере ши тареа ыпгврілорă кътърь рошънă. Форте ыпълъ ши побиă скопă; пăтai kondiçіоніле ыпкъ тогъ пă съпту ръспіката ши формалате кă пречісівна пре-тісъ de рошънă. —

Ціфре пăбліките ып „Негр. Z.“ деспре пăтървă атплю-іаціонорă днпърътештă dela adminіstrъчнă, трієвале ши фінансе а продюсъла по о импресіоне форте кврісъ, кăндă с'а възглă, кă din 1887 оічіалă ч. р. 757 съпту стрынă, пăтai 140 ро-шънă, еаръ че йалы 990 съпту тоцă ыпгврă ши саси. Пынъ акъш adikъ твілі фъсесеръ аплекація а креде, кăшкъ ыпгаро-съкълă дн ачесті 10 ană аж деспредітă кă тогъл постгрие ши лефіле, чеа се днсъ с'а днпъшплатă пăтai din партеа ыпълъ пăтървă de боіері въ стърі маи тарі. —

Лицітъчнă. Пріп емісілă днпале капчеларій азліко-трансілане din 22. Іапаріе а. к. № 84, с'а датă воіе пептрă фачереа тъсврілорă прегътітore спре днфи-цареа асоціаціоне пептрă література ши кăтъра попорылă рошънă, ши пептрă дн-найтареа індзетріе ши а агрікътврь, конформă кă §-ылă 15 літ. а. а леци de реєніоне.

Фииндъкъ ып петісівна пріп кареа сај чортă днпала ліченіл пептрă днфи-цареа асоціаціоне маи овош поменіте сај фъкътă рягара, ка ресолуціоне съ се дндрептезе кътъ тиine събскрі-слă епіскопă, прекът аж ши ыртатă; аша adscenă ачеста ла кваштінда пăблікъ, днпітезе пе тоцă ачеіа, каріл аж събскрісъ петісівна din 10. Маі 1860, ши дорескă а ла парте la днfi-цареа ачесті асоціаціоне, ка пе 9./21. Мартіе съ се афъ дн Сібіл, кă каре прілежж съ се ашезе статутеле пе чесаріе ач-е-тіе асоціаціоне, ши апоі съ се аштёрпъ ла Маiest. Са Лимъ-ратвă спре апробаціоне преа днпале.

Сібіл, ып 22. Фебрарів 1861.

*Andrei barone de Шагна,
епіскопъ.*

Opiniunea D. consiliariu I. Alduleanu la conferintie din Alba - Juli'a.

„Доме че din партеа падівнă тёле пă ам пічі о акредітівъ, днл вони есприма пăтai опініоне тиа indibidvală; кă тоате а-честі, ып ырта декретвă тиэ фииндъ пофітă ла ачестъ опо-рать конференцă din грациа Маiestatei Саie ка върбатă de днп-р-депре din партеа рошъпілорă, днл цжлă de datopingă амă ла de чентрă de прчедере ып опініоне тиа indibidvală dopinçele івіте днпре коннаціоналă тиэ рошънă, ып кăтъ адекъ се үинă de обіектвă ордине зілел, ши ып кăтъ тиа венітă ла кваштінца.

Премітъндă ачеста, ши трекъндă ла ордине зілел, пропаг-реа Есч. Сале Dnblă епіскопъ Хайнанд adscenă din пainte кă темеівши о днцелепчнă преа таре ып wedinga de iepi ти акчен-тате de кътъ маи тиале пърші преа demne, дакъ ам днцелесъ бине — а тарсъ днтра'коло, ка поі, съ пе адресътă кътъ Ма-iestate ып фавоареа леци електорале трансілане din 1848, адекъ: ка съ рогътă пе Маiestatea Ca, — съ конкіеме dieta трансілань, сінапічимінте ыпълъ ачееаш леце.

Ех пă потѣ пъртіні астъ пропагнere, пептрă кă ачестă артікалă де леце ыпълъ кăтъ штімкъ ка тоцă, сај adscenă кă скопă, ка Тран-сіланія оъ алэгъ ши съ трімітъ denstatiu la dieta din ыпгврă.

Кă ачестă артікалă де леце аша даръ кесціонеа кнінене Тран-сіланіе ып ыпгврă, отъ днтр'q аша de стръпсъ леѓетъръ, ып кăтъ, ып фъръ de алтă пă се поге пертракта, ши а че десфаче dela олалъ е кă погніца; ear'dom' тіка тиа пърнre, опората конференцă пă е компетітъ а пертракта деспре кеотіонеа din ыртъ.

De ши е фаптъ, кă арт. I. de леце din 1848, с'ај adscenă de кътъ дістъ, с'ај санкціонатă de кътъ прічіпеле лецитімкъ, ба днтр'агъта сај ши пысă ып якрапе, днкътă Трансіланія ып 1848 шиа трімітъ denstatiu сты ла dieta din ыпгврă; de ши de о парте пă се поге пега, кă цінереа ши пъзіреа лецилорă adscenă пе кале констітюціонатă е ына днтр' чоле маи съпте даторинге а погрѣе есекітівне — а прічіпелъ, дап' de алтă парте пă се поге пега пічі ачееа, кă а ждека ши а ресодва асть кесціоне делікатъ, днкътă адека арт. I. de леце din 1848 аре валоре, ши днкътă ыпълъ рестімрă de днпчетаре de 12 ană, се маи поге adscenе еаръші ып вігбре? спре ждекареа ачестея, zică — оп. кон-ференцъ фъръ дндоіаалъ е некомпетітъ, fiindă кă черквă актіві-тъцел поетре ып фаче еосказівв превалтвă білетъ днпърътескă din 20. Окт., ши респектівне ачела din 21. Dek. a. tr.

Акътъ віле а се релозва маи de апфопе кесціонеа: Съ ак-чептъмкъ бре шісівна постръ, орі ба? ып каçлă din ыртъ пă погрѣе авеа конференцъ, іар' дакъ' о акчептъмкъ, ачееа че ам ши фъкътă пріп ачееа, къчі пе амă adscenă ши пе консултъмкъ, а-тпчі ыртэзъ de cine, кă аветъ а пе дінеа стръпсъ de ачеле аз-тографе преа днпале, пе каре се басеазъ кістареа ши компетітъ погрѣе.

Днпъ че Маiestatea Са пріп ачелă білетъ съсуне пептрă Трансіланія о лецилă део севітъ, ши сај днпърътескă а опдо-на, ка съ фачетъ впъл проектъ de леце провісіорів коресипністо-рів кă тімпзă de фацъ ши кă черіцеле ачестів, спре комп-п-нереа ынел репресентаціоні кврітă пептрă Трансіланія, аша тіка тиа пърнre есте, ка поі съ тречетъ la пертрактаре ынел леци-електорале спечіале, ресервъндă ресолвареа ши ждекареа кеоді-зілорă de маи съсъ adscenă пе тапетъ фъръ компетітъ дн ше-динга de iepi ши de астъзі, пептрă dieta констітюціонатă тран-сіланіан.

Ил ыртъ, днл ресервъ дрептвă de а фаче о пропагнere опечіалъ, днданъ че ши о'ар adontă ып прічіпілопе. Че ынене de програмлă de леце алă M. Сале Dnblă Конрадă Шмідт пептрă алецереа denstatiu, штътгірісескă, кă ел пăлă афъ пічі а фі дрептъ, пічі а се потеа пыне ып пракоъ.

Амъ днпъ че са компетътъ атътъ de темеіникъ de кътъ ворбіторвă днпалеа тиа M. Сале D. Веер Фаркашъ, днкътă ер' фі пăтai o пе-депре de време а се маи компате атисілă про-грамлă ши din партеа тиа, аша тиа пăтai ретъпе алтă, de кăтъ а погрѣе фъръ пічі о шотівare обсервъчнă ачестів преастіт-малă Domnă din ыртъ, adscenă ып прівінца ачеста.“

Кăлжă, 9. Марців п. Касина de айчă а четъценілорă, кареа се въкъръ de о авеа фртбсъ, а фостъ ли старе de a кел-ти ne an. 1860 пăтai din o парте а венітвă кврітă 1990 фр. 71 кр., din каре съпту пăтai пе жрпала с'а датă 423 ф. 6 кр., еаръ пе кърдă 250 фр. 10 кр.

УНГАРІА. Иеста. Венітвă академіе штіндеівіч ып-г-решті пе апвă 1861 ва фі 46,000 фр. в. а. —

Дн Беівшă 26. Фебр. еаръші маи продъсеръ бравії дн-тапцă рошънă 2 піесе „Кредітори“ ши Пеатрă din касъ“ totă дн фолосъ пăблікъ, ка каре окасіоне костіввă пăционалă ши опе-р-т-еа жжътвілорă філетанцă сечераръ амаксе тарі ши рекв-штінца пăбліквă.

Днкъ тоів пă пе маи соки ыпълъ пекрологъ demnă de фапт'е ып Domnăлъ репъвсатвă парохъ din Сарко Ioane Мăптеарă, каре ши дн влтімеле зіле се етерпă кă леѓареа бібліотече саде de вр'о 1200 de томврі ла ціппасілă din Беівшă. Дела 25. Дечетъбре кăндă реаъсъ ып Domnăлъ, totă аштептътъ днпълъ пекрологъл ачестів върбатă пăционалістъ таре, кърві егерпъ съ філъ меморія! —

Дела Альгошă пі се днпърътвішъръ ресалтателе реконстіт-ві-рі комітатвă, пе каре ле вони пăбліка ып Фбіе. Днпъ кăтъ в'демъ пічі айчă пă с'а погрѣе стбрче о егальтате перфектъ дн лімбъ пъръ ла къпчеларіе, декътă пăтai ып комітатъ. —

Дн комітате се факъ акът алецерілә depătăcілорă пептрă dieta din 2. Апріле. Не темеівши, кă комітате рошъне п'арă погрѣе ревші пічі кă погрѣе дрептвă алецерілә dietă, апоі ынене ва п'еда пептрă дрептвă пăционеа погрѣе? Еатъ кă дн Тешішбара се а-лэсъ depătătă Стокінгер, кърві ып се фъкă ши kondактă кă факлă. Denstatiu ыпші даă програмеле, тоцă ворă ынене de леце din 48

ші пентръ рекъпътареа адміністрацієи фінаншеворъ ші рекрътъреи неденденентъ, токта дн контра реоервадіоне, че ші о фъкъ Майестатеа дн диплома din 20. Окт. —

Пентръ 15. Марцік, къндъ ерзисе дн 1848 дн Песта, се факъ аіч прегътірі превениторе де сводінореа лініштеа din партія гъвернаторъ, полідіа се адасе къ вр'о 200 фечорі че вінъ din алте четъці цертапе, реціментъл де юндартере се кончені трéзъ дн Песта ші постъл de полідіе еаръш се окъпъ; аша din Biena се іа акътъ месарі таі енергіче ші піне de фнргржіяре. —

Опълагърѣ де тұнре австріаче се ва ашеза да Шарндорфъ, ялғъ лакълъ Naicidu ші се ва естінде фнтр'о язіміе таре; престе 1000 де контрірі се воръ фнтрінді, ші дн Шарндорфъ ші контрілъ фнпператъл днсвши.

Цепералълъ Бенедек ші а датъ демісіонеа ші кондічереа ставзілъ цепералъ де контрірі се воръ дн Италиа се деде барон. Nagy de Alsd-Szorog LM. Кътистэръ. —

АДСТРІА. Вiena. Днъ скрікорі де тъпъ де фнсемпътате ешіръ дн касса Кроаціе ші а Сербіе. Чea din тълъ кътъръ бар. Сокчевічъ аплачідезъ опініеа де алеціре пентръ діета кроатъ-славонъ, ескізъндіс се граніца тілітаръ дела репрезентадіоне діеталь, — ші Даїшадіа ва тръшіте din діета са деңтаді, карі воръ тракта десінре касса фнкорпоръре Dalmagiee къ Кровщіа, не ялғъ ресервареа сандішпіе май фнналте.

Serbii au congresu nationalu!

Cu datu 5. Martiu, Imperatula catra mio. Schmerling:

Iubite cav. de Schmerling! Spre a dâ ocasiune poporului serbescu din tienutulu serbo-banaticu, cā se'si pôta respicá dorintiele pentru o garantata sustienere a privilegiurilor sale din vechime sustatoare si a scutirilor legale, ear' mai virtosu a nationalitatii si limbei loru, si cā se'si pôta formulá conditiile si garantiele ce le asla de lipsa la reincorporarea Voivodinei cu Ungaria, la cererea patriarchului Raiacici aslu a aplacidá, cā in Carlovitii se se tienă nnni congresu nationalu serbescu, statutoriu din serbii fostului teritoriu serbo-banaticu suptu presiedintia patriarchului. Acestu congresu se va adună catu se pôte de curundu si eu voiu tramite unu comisariu imper., despre a carui denumire si instructioni imi vei face propuneru in intielegere cu cancelar. Ung. Congresulu se va inteti cā se se tienă inainte de deschiderea dietei unguresci si se va tiemuri numai la sfatuirile pentru obiectula de susu, si resultatulu ilu voru substerne atatu dtale catu si cancelariului de curte. La congresu se voru tramite singuru numai deputatii preotiesci si mirenii de natiune serbesca, din totu teritoriulu desfacutu serbo-banaticu si din comitatele anexasate cu Ungaria si din cerculu Ilok si Ruma adause la Slavonia, la ceea ce vreau cā poporulunei gr. neunile din celelalte parti ale Ungariei, Slavoniei, Croatiei, Dalmaciei, Ardeulului si Bucovinei si a graniliei militare, se i se pastredie dreptulu de a se representá prin representantii besericesci respective si din statulu civilu si militariu in congresele generale nationale ce se voru tiené in causele besericesci si scolare. Despre modulu conchiamarei congresulu acestuia, numerulu membrilor, impartirea loru si modalitatea alegerilor si invitatu patriarchulu Raiacici a face propunere iute atatu la cancelariulu, catu si la Dta, pe care cu facut'a invoire mile veti propune cā opiniune. Despre acésta porunca incunoscintiediu deodata pe min. de resboiu, pe cancelariulu ungurescu si pe dicasterulu aulicu croato-slavonicu."

Se ceru cu energie din tôte partile si congresulu eata ca 'si va face dorintiele si 'si va stórcе drepturile, dar', noj?!! Viderint! —

Cronica esterna.

Къвъттареа Принцвалъ Наполеонъ.

Паріс, 1. Марцік, да романі а lsl Марг, зевлъ ресбелълъ. Астълъ цінъ Принцвалъ Наполеонъ дн Сенатъ да десватареа адресео о къвъттаре de форте таре фнсемпътате ші перспективъ, каре фнтуше къ атътъ шаі твлтъ, къ кътъ, къ пічі миністриі пічі жърнале оффіціале ны о аж деопробатъ, чи таі твлтъ о аж адміратъ.

Опъл евеніменъ таре ё ачестъ къвъттаре ші din ныпкътвілъ тішкърілоръ национале дн Бугаріа ші Полоніа, прекум ші фнцъ къ касса Італіе ші а Папеі; апоі впъл веръ пріматарів аж Ліпп. Наполеонъ, къндъ ворбеште елъ дн сенатвалъ впії Францу дн фавореа аж адеі імперіалістълъ къ прінціїлъ националітъцілоръ, атъпчі къндъ фнкордъчвіле реашеърій прінціїлъ де дрептві історіче дн пордъ, се аменінцъ де претенсіїліе автономіелоръ национале традіционе; къндъ демокръчвіле национале аж фнчоптъл а къшна дрепре де капъ кіаръ ші Ресіе дн Полоніа;

къндъ фнчоптъ фнчеркъріле рескътіріе але волгтарілоръ італіані дн садвлъ Малтепегрлъ, дёкъ ші ворбі елъ аша de франкъ, totđ ны се ва фі днпъртатъ де політика Твілерілоръ. Даръ се тречетъ да фнппръріреа васте ачестеі къвътърі де 4 бръ:

Днъ че провобъкъ пріпцвалъ да модераре пе ораторій пречеденці маркісвалъ de Laroche Jacquelein ші бар. Хекерен, карі ворбіръ дн топъ клерікалъ пентръ потестатеа язтескъ а Папеі ші дн контра прочедерей Шіемонтвілъ, фнчепе Принцвалъ аша:

„Се афъл вътътърі, каре факъ опбре чеділі пе каро'л'я тіпгъ ші ны стрікъ пітені, дёкътъ че леа върсатъ афаръ. Инсътіе вомітє асвіра дн Вікторъ Емануелъ ны'мі факъ днрепре де капъ: Опініонеа пыблікъ а фнтріці Европе ліберале ші дрепте, патріотії Францу ші аі Италиі, че 200 mil солдаті къ чељебрій лоръ днчі, карі фъкъръ кампания din Италиа къ Ліпператъл дн фропте, воръ шті аіч ресонанде! Чі фнгіпіріле каре се въдъ аші фаче впії днтрі колециі поштірі десінре ачеса, че е ішперіалъ, ачеле вреаѣ елъ але фндрепта. №, Domnii таі, Ноі аіч ны спітємъ, към пе ар' аскріе впії, реаірсентанії реакціонеі дн фіекаре тнріз; поі сімптомъ реаірсентанії сочіетъції модерне. Bi с'а трасъ лівареа амінте, къ Ліпператъл ар' фі впії парвоеі фнтріе реці. Наполеонъ сінгвръ къ о окасіоне теморабілъ ші а цінътъ ачеста de gloria; аша, елъ е впії днврпнідъ фнппъліцатъ, днсь фнтр'жпсвілъ се фаче трупъ позіл дрептъ пыблікъ, дрептвілъ пріпчіпілоръ дела 1789; дрептвілъ попорелоръ фацъ къ дрептвілъ зіс дела Dmnezei ші де ачеса паціпіліе ны се фншалъ, каре тóте спрэзъ дн Наполеонъ III.; къчі елъ пічі одатъ ны ва фі пекредінчосі глоібесі саде місіоні.

Деачі трече да касса рецілъ Франц II., да Гаета, зікъндъ къ ны сімпатія чі комісерареа Ліпператъл а фостъ пентръ елъ; сімпатія о аре Франца нытai пентръ ачеса, карі 'ші върсаръ съпцеле альтареа да Мацента ші Солферіно (дн Италиа 1859), ааръ ны пентръ екореце. Реаірпніе аієтареа б. Хекерен къ фнкредінчаре, къ фамілія Napoleonidъ да орче періквілъ ва цінѣ впії ші пе ва фі продібріе, ка впії din фамілія бурбонікъ. Комбате ші пе Laroche-Jacquelien, імпітънді, къ елъ арвреа ка Франца се комбать акът пе Шіемонтъ, арвкънділъ пе ачеста фн бранделе Англіеі ші фнппіпгъндъ пе Франца, ка съ се стріч къ Англія.

„Орвіеа Папеі de 12 anі фндешертъ садъ фнчеркатъ Франца а о язтіна“; днчеле de Тоскана с'а язтатъ да Мацента ші Солферіно дн контра постръ, челъ de Modena пічі одатъ ны пеа реквілоскътъ; рецілъ Францъ с'а язтатъ; вр'о къціва епіскопі дорътъ пе аплааздеze? Партия дрептвілъ дела Dmnezei ар' фнквінда о аланцъ ка ачеста, дар' ноі амъ да дн аланції ачеса totđ де чеі, пе карі і амъ бътътъ, днвінсъ ші датъ де пътълтъ. Дн апвілъ 1849 м'а днрятъ de еспедігіоне la Roma, днсъ an. 1859 е впії пріпчіпілъ фроптвіосъ аж пеінтревеніръ, пентръ къ din елъ еасъ лібератеа Італіеі, пе каре требвє съ о апъръ дн контра веркърор атаке; ачеста ё рекітътареа флотеа Гаета. Сперзъ къ челъ таі деандріе реаірпніе аж політічі ачестеіа ва фі реалісареа впіреі італьєне, каре е о бініфачере. Сперзъ, къ ачеста політікъ ва фі дн старе а скъпа Папістълъ дн тъпіа Папеі, ад. пітереа опіртвіль сефі бесеріческъ а Папеі.“

(Ва врта.)

Дн вртъ десені да касса Ромеі, ші реаірпніе чеіе штівте, ка Вікторъ Емануелъ съ фіз вікарія Папеі, ші ачеста съ се таідътъ місіоні къ о чівілістъ гараптатъ de італьєні католіче, авъндъ о парте а Ромеі пе де жътътате ка пропріетате а са, ші партеа din къчі де Тіберъ къ Капітолівъ рошанъ съ речть пентръ канітала імперіалъ естерпъ, днпъ към вомікъ ведé.

Пътъ атвпчі се штімъ, къ кіаръ „Monigora“ о зіче, къ тóтъ аднпареа а аплааздатъ къвъттареа ачеста ші Пріпцвалъ требві съ прітескъ гратъчвілъ пытербее; ааръ апоі Ліпператъл фнлъ салвтъ къ о адресаре de аплаасчі ші фнквіндаре пентръ челе ворбіте, ааръ de впії еспресіоні, каре ле есчепціонъ. — Аша Франца ші Италиа аж фнкеітъ аланцъ адевератъ фръдескъ ботезаі къ съпцеле педенденції расеі ітalo романе.

Се таі реоппнідемте дела Паріс, къ Принцвалъ Меттерніхъ, солвілъ австріакъ ар' фі датъ о потъ D. do Твінелъ, дн каре се десіаръ Австріа, къ ны ва реквіште пічі одатъ пе Вікторъ Емануелъ de реце аж Італіеі; ші дёкъ Франца 'ші ва реграде тръпнілъ de Рома, еа ва тръшіте пе а ле сале акою ші фнквінпнідъссе кътъ de пхіпъ тішкъаре, революціоне дн Венеция сефі Бугарія, аршата австріакъ ва пъши преоте Минчіо (дн Лотвардія). Alté жърнаде ны крдѣ ачестъ штіре.

Респонсъ. Съчеле: Критика сокотедеі балвілъ ре впішні ка апопітъ ны о пгетъ пыбліка.